

39/DZPaU/2021/I - Informácia k novele zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky dňa 2. novembra 2021 schválila zákon č. 456/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 456/2021 Z. z.“). Zákon č. 456/2021 Z. z. nadobúda účinnosť **1. januára 2022**.

Zmeny sa týkajú nasledovných oblastí zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“):

1. Zmeny v nadväznosti na novelu Obchodného zákonníka (zákon č. 390/2019 Z. z.)

Dotknuté ustanovenia zákona o účtovníctve:

§ 1 ods. 1 písm. a), § 2 ods. 5, § 4 ods. 1, § 9 ods. 2 zákona o účtovníctve

V nadväznosti na novelu Obchodného zákonníka, v zmysle ktorej sa od 1. októbra 2020 do obchodného registra nezapisujú fyzické osoby, došlo k zmene v nasledovných ustanoveniach:

- **§ 1 ods. 1 písm. a)** zákona o účtovníctve – spresňuje sa vymedzenie osôb, ktoré sa považujú za účtovnú jednotku. Zahraničné právnické osoby, sú účtovnými jednotkami, ak na území Slovenskej republiky podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov; zahraničné fyzické osoby, rovnako ako slovenské fyzické osoby, sú účtovnou jednotkou len vtedy, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov s výnimkou tých účtovných jednotiek, ktoré sa rozhodnú viesť daňovú evidenciu podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“). Pri zahraničných fyzických osobách zákon o účtovníctve odkazuje na § 21 ods. 4 písm. a) Obchodného zákonníka a pri zahraničných právnických osobách na § 21 ods. 4 písm. b) Obchodného zákonníka. Podľa § 21 ods. 4 Obchodného zákonníka oprávnenie zahraničnej osoby podnikateľ na území Slovenskej republiky vzniká ku dňu
  - a) vzniku živnostenského oprávnenia alebo iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov **zahraničnej fyzickej osobe**, a to v rozsahu predmetu podnikania zapísaného v živnostenskom registri alebo inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom, alebo
  - b) zápisu podniku alebo organizačnej zložky podniku **zahraničnej právnickej osoby** do obchodného registra, a to v rozsahu zapísaného predmetu podnikania; návrh na zápis podáva zahraničná právnická osoba.Zároveň zákon č. 456/2021 Z. z. definuje slovenskú fyzickú osobu ako fyzickú osobu, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

V súvislosti s fyzickými osobami, ktoré sú účtovnou jednotkou došlo k upresneniu **§ 4 ods. 1** zákona o účtovníctve, podľa ktorého sú účtovníctvo povinné viesť iba fyzické osoby, ktoré sú účtovnou jednotkou podľa § 1 ods. 1 písm. a) tretí bod cit. zákona.

- **§ 9 ods. 2** zákona o účtovníctve – vypúšťa sa znenie pôvodného písmena a) a zároveň sa v úvodnej vete tohto ustanovenia spresňuje, kedy môže účtovná jednotka účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva. V súvislosti s možnosťou účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva pre vymedzené účtovné jednotky je potrebné prihliadať aj na osobitný predpis, podľa ktorého účtovná jednotka vykonáva svoju činnosť, pričom jej tento osobitný predpis určuje účtovať v sústave podvojného účtovníctva. V **písmene b)** [pôvodné písmeno c)] sa zjednocujú pojmy v nadväznosti na § 6 zákona č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 11a zákona č. 83/1990 Zb. o združení občanov v znení neskorších predpisov.
- **§ 2 ods. 5** zákona o účtovníctve – z triedenia účtovných jednotiek do veľkostných skupín sa vypúšťa skupina fyzických osôb, ktoré sa zapisujú do obchodného registra. Pre fyzické osoby, ktoré účtujú v sústave podvojného účtovníctva, sa týmto nemení ich zatriedenie do príslušnej veľkostnej skupiny.

2. Zmeny týkajúce sa účtovnej dokumentácie

Dotknuté ustanovenia zákona o účtovníctve:

§ 4 ods. 5, § 8 ods. 5, § 10 ods. 1 písm. f), § 23c ods. 5, § 31 až 33, § 35 ods. 3, 5, 6 až 8, § 39w ods. 4 zákona o účtovníctve

Účtovnú dokumentáciu účtovnej jednotky tvorí súhrn všetkých účtovných záznamov vytváraných podľa **§ 4 ods. 5** zákona o účtovníctve, pričom v tomto ustanovení sa pri povinnosti viesť účtovníctvo ako sústavu účtovných záznamov odvolávka rozširuje na celé znenie § 31 zákona o účtovníctve.

Zmeny, ktoré sa týkajú účtovnej dokumentácie možno rozdeliť do dvoch bodov:

1. Zmeny súvisiace s novo upravenými ustanoveniami § 31 až 33 zákona o účtovníctve
2. Zmeny súvisiace s uchovávaním účtovných záznamov

2.1 Zmeny súvisiace s novo upravenými ustanoveniami § 31 až 33 zákona o účtovníctve

V siedmej časti zákona o účtovníctve s názvom Účtovná dokumentácia sa nanovo upravujú ustanovenia:

- § 31 – Účtovný záznam,
- § 32 – Preukázateľnosť účtovného záznamu a
- § 33 – Transformácia účtovného záznamu.

Ustanovenie **§ 31** zákona o účtovníctve ustanovuje oblasť tvorby účtovných záznamov. V tomto ustanovení sa definuje listinný účtovný záznam a elektronický účtovný záznam, pričom zostáva rovnocennosť oboch podôb (§ 31 ods. 2 zákona o účtovníctve) a tiež sa definujú požiadavky na účtovný záznam, ktorými sú jeho vierohodnosť pôvodu, neporušenosť obsahu a jeho čitateľnosť (§ 31 ods. 3 až 6 zákona o účtovníctve). Tieto atribúty účtovného záznamu je účtovná jednotka povinná zabezpečiť od okamihu vyhotovenia účtovného záznamu alebo od okamihu jeho prijatia alebo sprístupnenia účtovného záznamu, v priebehu jeho možnej transformácie, pri prenose účtovného záznamu až do konca lehoty ustanovenej na jeho uchovávanie.

Podľa § 31 ods. 7 zákona o účtovníctve pri zasielaní elektronického záznamu alebo pri inom sprístupnení inej osobe, použitie elektronického účtovného záznamu podlieha písomnej dohode medzi zúčastnenými stranami o určení technických požiadaviek potrebných na prijímanie účtovných záznamov alebo potvrdenému súhlasu prijímateľa účtovného záznamu, tzn. akceptácia účtovného záznamu.

V § 31 ods. 8 zákona o účtovníctve sa ustanovuje povinnosť pre účtovnú jednotku predložiť určené účtovné záznamy pre potreby overenia účtovnej závierky audítorom, pre potreby zverejňovania a pre potreby daňového úradu, a to na výzvu daňového úradu alebo na požiadanie oprávnených osôb. Okrem tejto povinnosti je účtovná jednotka povinná daňovému úradu alebo oprávneným osobám umožniť prístup do softvéru na vedenie účtovníctva a preukázať účtovným záznamom označenie účtov, na ktorých sú účtovné prípady v účtovnej jednotke zaúčtované.

Ustanovenie **§ 32** zákona o účtovníctve upravuje preukázateľnosť účtovného záznamu, podpisový záznam a možnosti zabezpečenia vierohodnosti pôvodu účtovného záznamu a neporušenosť obsahu účtovného záznamu.

Za preukázateľný účtovný záznam sa považuje iba účtovný záznam, ktorého obsah priamo dokazuje skutočnosť alebo nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov (§ 32 ods. 1 zákona o účtovníctve).

Podpisovým záznamom sa rozumie vlastnoručný podpis, kvalifikovaný elektronický podpis alebo obdobný preukázateľný podpisový záznam nahrádzajúci vlastnoručný podpis v elektronickej podobe, ktorý umožňuje jednoznačnú preukázateľnú identifikáciu osoby, ktorá podpisový záznam vyhotovila (§ 32 ods. 2 zákona o účtovníctve).

Vierohodnosť pôvodu účtovného záznamu a neporušenosť účtovného záznamu možno zabezpečiť niektorým z nasledovných spôsobov (§ 32 ods. 3 zákona o účtovníctve):

- a) podpisovým záznamom zodpovednej osoby (§ 32 ods. 4 zákona o účtovníctve),
- b) elektronickou výmenou údajov (§ 32 ods. 5 zákona o účtovníctve) alebo
- c) vnútorným kontrolným systémom účtovných záznamov (§ 32 ods. 6 zákona o účtovníctve).

Ustanovenie **§ 33** zákona o účtovníctve upravuje transformáciu účtovného záznamu, ktorou sa rozumie zmena podoby účtovného záznamu pri spracovaní účtovného záznamu v účtovnej jednotke, pričom neporušenosť účtovného záznamu zostáva nezmenená. Pre transformáciu účtovného záznamu sú v § 33 ods. 2 zákona o účtovníctve ustanovené nasledovné podmienky:

- účtovný záznam je preukázateľný;
- možnosť transformácie toho istého účtovného záznamu len raz;
- uchovávanie účtovného záznamu v podobe, ktorá je výsledkom transformácie účtovného záznamu.

Transformácia účtovného záznamu môže mať dve formy:

1. transformácia účtovného záznamu **z listinnej podoby do elektronickej podoby** zaručenou konverziou alebo skenovaním do súborového formátu v rastovej grafickej forme, pričom účtovná jednotka zabezpečí úplnosť účtovného záznamu v pôvodnej podobe a novej podobe, obsahovú a vizuálnu zhodu účtovného záznamu v novej podobe s jeho pôvodnou podobou, čitateľnosť celej plochy účtovného záznamu v novej podobe a neporušenosť obsahu účtovného záznamu (§ 33 ods. 3 a 5 zákona o účtovníctve);
2. transformácia účtovného záznamu z elektronickej podoby do listinnej podoby zaručenou konverziou alebo vytlačeníím na papier, ak účtovný záznam neobsahuje kvalifikovaný elektronický podpis alebo kvalifikovanú elektronickú pečať (§ 33 ods. 4 a 6 zákona o účtovníctve).

V nadväznosti na tieto zmeny v § 31 až 33 zákona o účtovníctve došlo k zmenám v nasledovných ustanoveniach:

- **§ 8 ods. 5 a § 23c ods. 5** zákona o účtovníctve – pojem „forma“ účtovného záznamu sa nahrádza pojmom „podoba“ účtovného záznamu, čím sa zjednocuje pojem, ktorý vystihuje dve možnosti vedenia účtovného záznamu, a to elektronickú podobu alebo listinnú podobu.
- **§ 10 ods. 1 písm. f)** zákona o účtovníctve – umožňuje sa aby bol podpis osoby zodpovednej za uskutočnenie účtovného prípadu nahradený elektronickou výmenou údajov alebo vnútorným kontrolným systémom. Z povinných náležitostí účtovného dokladu sa vypúšťa povinnosť uvádzať na účtovnom doklade podpis zodpovednej osoby za zaúčtovanie účtovného prípadu ako aj povinnosť uvádzať na účtovnom doklade označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje, tzv. uvádzanie predkontácií na účtovnom doklade. Povinnosť označenia účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje naďalej zostáva, presunula sa do § 31 ods. 8 zákona o účtovníctve.

2.2 Zmeny súvisiace s uchovávaním účtovných záznamov

V súvislosti s tzv. elektronizáciou účtovníctva nastali zmeny a doplnenia v nasledovných ustanoveniach upravujúcich uchovávanie účtovnej dokumentácie:

- **§ 35 ods. 3 písm. c)** zákona o účtovníctve – dopĺňa sa uchovávanie účtovných záznamov o účtovné záznamy, ktorými sa určuje systém uchovávanie účtovnej dokumentácie, pričom doba uchovávanie je stanovená na desať rokov nasledujúcich po roku, v ktorom sa naposledy použil.
- **§ 35 ods. 5** zákona o účtovníctve – dopĺňa sa definícia elektronického uchovávanie účtovnej dokumentácie, ktorým sa rozumie uloženie účtovnej dokumentácie na dátovom nosiči a tiež sa dopĺňajú povinnosti účtovnej jednotky v súvislosti s uchovávaním účtovných záznamov, a to:
  - dodržiavať určený spôsob uchovávanie účtovnej dokumentácie;
  - zabezpečiť vierohodnosť pôvodu, neporušenosť obsahu a čitateľnosť účtovného záznamu, ak uchováva len záznamy, ktorých podoba je výsledkom transformácie účtovného záznamu.
- **§ 35 ods. 6 až 8** zákona o účtovníctve – dopĺňa sa povinnosť zanikajúcej účtovnej jednotky pred svojim zánikom bez právneho nástupcu alebo pred skončením podnikania alebo inej zárobkovej činnosti informovať daňový úrad o preukázateľnom zabezpečení uchovania jej účtovnej dokumentácie:
  - inou účtovnou jednotkou s uvedením identifikačných údajov podľa § 35 ods. 7 písm. a) zákona o účtovníctve (obchodné meno alebo názov, jej sídlo alebo miesto podnikania a IČO) alebo
  - fyzickou osobou, ktorá nie je účtovnou jednotkou s uvedením identifikačných údajov podľa § 35 ods. 7 písm. b) zákona o účtovníctve (meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu a rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené).
 Na fyzickú osobu, ktorá nie je účtovnou jednotkou sa vzťahuje zákon o účtovníctve, a to podľa § 1 odsek 3 cit. zákona. Podľa § 1 ods. 3 písm. a) zákona o účtovníctve ide o fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnou jednotkou, ktoré majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak im vzniknú povinnosti v súvislosti s uchovávaním účtovnej dokumentácie účtovnej jednotky, ktorá zaniká bez právneho nástupcu alebo končí podnikanie alebo inú zárobkovú činnosť.

V prípade, ak ide o úmrtie fyzickej osoby, ktorá je účtovnou jednotkou povinnosť informovať daňový úrad o preukázateľnom zabezpečení uchovania účtovnej dokumentácie prechádza na dediča alebo príslušnú štátnu organizáciu, ak dedičstvo pripadlo štátu.

V zmysle prechodného ustanovenia **§ 39w ods. 4** zákona o účtovníctve sa ustanovenie § 35 cit. zákona v znení účinnom od 1. januára 2022 môže použiť na uchovávanie a ochranu účtovnej dokumentácie, ktorá vznikla pred 1. januárom 2022 za predpokladu, že sa dodržia ustanovenia § 31 až 33 cit. zákona v znení účinnom od 1. januára 2022.

3. Zmeny týkajúce sa výročnej správy

Dotknuté ustanovenia zákona o účtovníctve:

§ 19 ods. 4, § 20 ods. 2, 9 a 16, § 22b ods. 3, § 39w ods. 1 zákona o účtovníctve

V súvislosti s výročnou správou došlo k zmene v nasledovných ustanoveniach:

- **§ 20 ods. 16** zákona o účtovníctve – dopĺňa sa obsah výročnej správy, ktorú vyhotovuje účtovná jednotka, ktorá má povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom podľa § 19 ods. 4 zákona o účtovníctve, tzn. právnická osoba vymedzená v § 50 zákona o dani z príjmov, ktorej suma prijatého podielu zaplatenej dane za účtovné obdobie je vyššia ako 35 000 eur. Obsah výročnej správy je prispôsobený činnostiam, ktoré tieto účtovné jednotky (právnické osoby) vykonávajú a tým je obsah výročnej správy vhodný a náležitý pre túto skupinu účtovných jednotiek. V nadväznosti na doplnenie tohto nového odseku sa upravuje aj druhá veta **§ 20 ods. 2** zákona o účtovníctve. V súvislosti s **§ 19 ods. 4** zákona o účtovníctve je potrebné uviesť, že v tomto ustanovení došlo k spresneniu kedy má nezisková účtovná jednotka povinnosť auditu účtovnej závierky z dôvodu prijatia podielov zaplatenej dane.

V zmysle prechodného ustanovenia **§ 39w ods. 1** zákona o účtovníctve sa ustanovenie § 20 ods. 16 cit. zákona prvýkrát použije pri vyhotovení výročnej správy za účtovné obdobie končiacie k 31. decembru 2022.

- **§ 20 ods. 9** zákona o účtovníctve – vypúšťa sa Národná banka Slovenska (resp. účtovná jednotka podľa § 17 b zákona o účtovníctve) z § 20 ods. 9 zákona o účtovníctve, ktorý upravuje obsah výročnej správy pre subjekty verejného záujmu, ktorých priemerný počet zamestnancov za účtovné obdobie prekročil 500, a to z dôvodu, že Národná banka Slovenska nie je subjektom verejného záujmu.
- **§ 22b ods. 3** zákona o účtovníctve – rozširujú sa náležitosti výročnej správy subjektov verejnej správy o informácie o plnení úloh obce alebo vyššieho územného celku v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva, kultúry, dopravy, územného plánovania a hospodárstva, ako aj o ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce, vyššieho územného celku alebo kapitoly štátneho rozpočtu.

4. Zmeny týkajúce sa registra účtovných závierok

Dotknuté ustanovenia zákona o účtovníctve:

§ 23 ods. 6, § 23a ods. 1, 2 a 9, 10, § 23a ods. 11, § 23b ods. 1, 3 až 5, 23c ods. 4 a 5, § 39w ods. 2 a 3 zákona o účtovníctve

V súvislosti s registrom účtovných závierok (ďalej len „register“) došlo k zmenám v nasledovných ustanoveniach:

- **§ 23 ods. 6** zákona o účtovníctve – rozširuje sa verejná časť registra o ďalšie právne formy právnických osôb, napr. pozemkové spoločenstvá, občianske združenia, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Verejnú časť registra budú tvoriť dokumenty všetkých právnických osôb, ktoré majú povinnosť ukladať dokumenty do registra. Na rozdiel od súčasnej úpravy v § 23 ods. 6 zákona o účtovníctve sa vymedzujú účtovné jednotky, ktorých dokumenty tvoria neverejnú časť registra. Neverejnú časť registra budú tvoriť dokumenty fyzických osôb, ktoré sú účtovnou jednotkou, účtovných jednotiek uvedených v § 17b ods. 1 písm. b) zákona o účtovníctve a pobočiek zahraničnej finančnej inštitúcie.

V zmysle prechodného ustanovenia **§ 39w ods. 2** zákona o účtovníctve dokumenty podľa § 23 ods. 2 cit. zákona, ktoré sa týkajú účtovných období končiacich najneskôr k 31. decembru 2021 a hospodárskeho roku,

ktorý začal v priebehu roka 2021, sa ukladajú do tej časti registra, do ktorej sa ukladali podľa § 23 ods. 6 cit. zákona v znení účinnom do 31. decembra 2021.

- **§ 23a ods. 1 a 2** zákona o účtovníctve – rozširuje sa povinnosť účtovnej jednotky ukladať všetky dokumenty (podľa § 23 ods. 2 cit. zákona) do registra **len v elektronickej podobe**.
V zmysle prechodného ustanovenia **§ 39w ods. 3** zákona o účtovníctve účtovná jednotka postupuje podľa § 23a ods. 1 cit. zákona v znení účinnom od 1. januára 2022 pri všetkých podaniach vykonaných po 31. decembri 2021. Tzn. účtovné jednotky budú povinné po 1. januári 2022 ukladať všetky účtovné dokumenty za účtovné obdobie roka 2021 alebo aj za predchádzajúce účtovné obdobia už iba v elektronickej podobe.
- **§ 23a ods. 10** zákona o účtovníctve – z **§ 23a ods. 9** zákona o účtovníctve (posledná veta) sa presúva povinnosť uložiť dokumenty podľa 23 ods. 2 cit. zákona do registra pre štatutárny orgán alebo člena štatutárneho orgánu, ktorý je zapísaný v obchodnom registri pred výmazom obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra, ktorý bol oprávnený konať za obchodnú spoločnosť alebo družstvo v rozsahu zapísanom v obchodnom registri.
- **§ 23b ods. 1** zákona o účtovníctve – spresňuje sa ukladanie účtovných dokumentov (podľa § 23 ods. 2 cit. zákona) vyhotovených v elektronickej podobe do registra. Ak majú tieto dokumenty predpísanú štruktúrovanú formu podľa zákona o účtovníctve, povinnosť uloženia do registra sa považuje za splnenú iba vtedy, ak sú doručené spôsobom podľa § 13 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“), tzn. len prostredníctvom elektronickej podateľne prevádzkovej Finančným riaditeľstvom SR cez určené dátové rozhranie. Ak ide o účtovné dokumenty (podľa § 23 ods. 2 zákona o účtovníctve) vyhotovené v elektronickej podobe, ktoré nemajú predpísanú štruktúrovanú formu podľa zákona o účtovníctve, tieto dokumenty sa ukladajú do registra ako príloha k všeobecnému podaniu pre príslušný typ účtovnej jednotky tiež prostredníctvom elektronickej podateľne Finančného riaditeľstva SR v rámci oblasti Účtovné dokumenty – Register účtovných závierok (RUZ).
Nadalej zostávajú zachované povinnosti pre Finančné riaditeľstvo SR v súvislosti s overovaním všeobecných náležitostí a súčastí účtovných závierok ako aj možnosť pre daňový úrad vyzvať účtovnú jednotku na odstránenie nedostatkov v podaných účtovných dokumentoch.
- **§ 23b ods. 3 a 4** zákona o účtovníctve – v nadväznosti na povinné ukladanie dokumentov v elektronickej podobe pre všetky účtovné jednotky sa vypúšťa z § 23b odsek 3 zákona o účtovníctve, ktorého obsah bol presunutý do odseku 1 (v konečnom dôsledku bol z § 23b cit. zákona vypustený obsah pôvodného odseku 1, ktorý upravoval skutočnosť súvisiace s dokumentami doručenými na daňový úrad v listinnej podobe). Nadväzne boli vykonané úpravy aj v § 23b ods. 4 a **§ 23a ods. 11** zákona o účtovníctve.
- **§ 23b ods. 5** zákona o účtovníctve – nanovo ustanovené znenie odseku 5 rozširuje kompetencie správcu registra, ktorý môže:
  - presunúť dokument uložený v registri k tej účtovnej jednotke, ktorej sa týka, ak bol dokument uložený k účtovnej jednotke, ktorej sa netýka;
  - vymazať dokument, ktorý nie je dokumentom uvedeným v § 23 ods. 2 zákona o účtovníctve.
- **§ 23c ods. 4 a 5** zákona o účtovníctve – zosúladujú sa pojmy so zákonom č. 272/2016 Z. z. pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách) - pojem „zaručený elektronický podpis“ sa nahrádza pojmom „kvalifikovaný elektronický podpis alebo kvalifikovaná elektronická pečať“.

5. Zmeny týkajúce sa správnych deliktov

Dotknuté ustanovenia zákona o účtovníctve:

§ 38 ods. 1 až 4, 8 až 10, § 39w ods. 5 zákona o účtovníctve

Zmeny v správnych deliktach sa týkajú nasledovných ustanovení:

- **§ 38 ods. 1 písm. c)** zákona o účtovníctve – v nadväznosti na zmeny v § 23a ods. 9 a 10 zákona o účtovníctve v súvislosti s ukladaním dokumentov do registra sa upravuje definícia správneho deliktu, tak, že porušenie § 23a ods. 10 cit. zákona je osobitným správnym deliktom uvedeným v § 38 ods. 3 cit. zákona.
- **§ 38 ods. 1 písm. k)** zákona o účtovníctve – v nadväznosti na zmeny v § 31 až 33 zákona o účtovníctve sa upravuje definícia správneho deliktu, tak že správneho deliktu sa dopustí účtovná jednotka, ak poruší ustanovenia § 31 až 33 cit. zákona (nielen ustanovenie § 31 cit. zákona).
- **§ 38 ods. 2 písm. a)** zákona o účtovníctve – ustanovuje sa dolná hranica sadzby pri závažnom porušení ustanovení zákona o účtovníctve (doteraz nebola táto hranica ustanovená), tzn. daňový úrad uloží pokutu za správny delikt podľa odseku 1 písm. a) a n) od 1 000 eur do 3 000 000 eur. Ide napríklad o nevedenie účtovníctva, nezostavenie účtovnej závierky, ako aj vykonávanie účtovných zápisov mimo účtovných kníh, vykonávanie zápisov o účtovnom prípade, ktorý nevznikol, ďalej ide o zatajovanie a nezaúčtovanie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva.
- **§ 38 ods. 2 písm. e) a f)** zákona o účtovníctve – dopĺňa sa sankcia v rozmedzí:
  - od 100 eur do 10 000 eur v prípade, ak sa účtovná jednotka dopustí správneho deliktu podľa § 38 ods. 1 písm. c) zákona o účtovníctve a nie je možné zistiť celkovú sumu majetku alebo účtovná jednotka nevykazuje žiaden majetok. Ide o prípady, ak účtovná jednotka neuložila dokumenty podľa § 23a ods. 1 až 9 cit. zákona, nezverejnila dokumenty podľa § 23d cit. zákona alebo nevyhovela výzve podľa § 23b ods. 1 alebo 6 cit. zákona v určenej lehote alebo určenom rozsahu;
  - od 100 eur do 100 000 eur v prípade, ak sa účtovná jednotka dopustí správneho deliktu podľa § 38 ods. 1 písm. m) zákona o účtovníctve, tzn. ak poruší ustanovenia § 35 cit. zákona (uchovávanie a ochrana účtovnej dokumentácie). Nadväzne na túto zmenu sa upravuje uloženie pokuty podľa § 38 ods. 2 písm. c) zákona o účtovníctve, z ktorého sa vypúšťa § 38 ods. 1 písm. m) cit. zákona.
- **§ 38 ods. 3 a 4** zákona o účtovníctve - dopĺňa sa oblasť správnych deliktov o správne delikty fyzických osôb, ktoré nie sú účtovnými jednotkami, ale vznikli im povinnosti vyplývajúce zo zákona o účtovníctve. Ide o:
  - fyzické osoby, ktoré majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a vznikla im povinnosť podľa § 35 ods. 6 zákona o účtovníctve, tzn. povinnosti v súvislosti s uchovávaním účtovnej dokumentácie účtovnej jednotky, ktorá zaniká bez právneho nástupcu alebo končí podnikanie alebo inú zárobkovú činnosť;
  - fyzické osoby, ktoré sú posledným štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu a vznikli im povinnosti podľa § 23a ods. 10 zákona o účtovníctve, tzn. povinnosti v súvislosti s uložením dokumentov do registra po výmaze obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra. Za uvedené správne delikty (podľa § 38 ods. 3 zákona o účtovníctve) daňový úrad uloží pokutu od 100 do 100 000 eur.
- **§ 38 ods. 8** zákona o účtovníctve – rozširuje sa oprávnenie daňového úradu vykonávať kontrolu dodržiavania ustanovení zákona o účtovníctve aj u inej osoby ako je účtovná jednotka (u fyzickej osoby, ktorá nie je účtovnou jednotkou, tak ako je uvedené v predchádzajúcom bode). Ďalej sa rozširuje oprávnenie daňového úradu, ktorý vykonal kontrolu dodržiavania ustanovení zákona o účtovníctve uložiť pokutu za správny delikt, bez ohľadu na miestnu príslušnosť.
- **§ 38 ods. 9 a 10** zákona o účtovníctve – v nadväznosti na doplnenie správnych deliktov u fyzických osôb, ktoré nie sú účtovnými jednotkami a ukladania pokút za tieto správne delikty v § 38 ods. 3 a 4 zákona o účtovníctve sa upravuje § 38 ods. 9 a 10 cit. zákona, tak aby sa prihliadlo na skutočnosti uvedené v § 38 ods. 9 cit. zákona aj pri ukladaní pokút podľa odseku 4 a aby sa ustanovenie o lehotách na uloženie pokuty § 38 ods. 10 cit. zákona vzťahovalo aj na uloženie pokút podľa odseku 4.

V zmysle prechodného ustanovenia **§ 39w ods. 5** zákona o účtovníctve ustanovenia § 38 ods. 2 písm. a), e) a f), ods. 4 a ods. 8 až 10 cit. zákona v znení účinnom od 1. januára 2022 sa použijú na správne delikty spáchané po 31. decembri 2021.

6. Ostatné zmeny

Dotknuté ustanovenia zákona o účtovníctve:

§ 1 ods. 3, § 25 ods. 1 písm. e), § 28 ods. 6, § 30 ods. 4, Príloha k zákonu o účtovníctve

Ostatné zmeny, ktoré nie sú uvedené v predchádzajúcich bodoch, sa týkajú nasledovných ustanovení:

- **§ 1 ods. 3** zákona o účtovníctve – rozširuje sa pôsobnosť zákona o účtovníctve na fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnými jednotkami, pričom im vznikli povinnosti podľa zákona o účtovníctve. Zákon o účtovníctve sa vzťahuje na fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnými jednotkami,
  - ktoré majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak im vzniknú povinnosti v súvislosti s uchovávaním účtovnej dokumentácie účtovnej jednotky, ktorá zaniká bez právneho nástupcu alebo končí podnikanie alebo inú zárobkovú činnosť (povinnosti podľa § 35 ods. 6 zákon o účtovníctve), alebo
  - ktorým vznikla povinnosť uloženia dokumentov podľa § 23a ods. 10 zákona o účtovníctve.
- **§ 25 ods. 1 písm. e)** zákona o účtovníctve – upravuje sa ocenenie reálnou hodnotou majetku a záväzkov nadobudnutých zámenou zmluvou aj v účtovnej jednotke účtujúcej v sústave jednoduchého účtovníctva.
- **§ 28 ods. 6** zákona o účtovníctve – nový **odsek 6**, definuje pojem vlastné imanie a záväzky na posúdenie, či je spoločnosť v kríze. Podľa § 67a Obchodného zákonníka je spoločnosť v kríze, ak je v úpadku alebo jej úpadok hrozí. Spoločnosti hrozí úpadok, ak pomer vlastného imania a záväzkov je menej ako 8 ku 100.
- **§ 30 ods. 4** zákona o účtovníctve – dopĺňa sa možnosť inventúry zásob aj v prvom mesiaci nasledujúceho účtovného obdobia (tzn. aj na nasledujúci mesiac po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka).

Okrem týchto zmien došlo k legislatívno-technickým úpravám aktualizácie poznámok pod čiarou k odkazom 47a, 20b a 29d.

Príloha k zákonu o účtovníctve sa nahrádza prílohou k zákonu č. 456/2021 Z. z. Z dôvodu zrušenia smernice 2009/101/ES sa upravuje transpozičná príloha o aktuálne platnú smernicu v oblasti práva obchodných spoločností: „Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 169, 30. 6. 2017) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20. júna 2019 (Ú. v. EÚ L 172, 26. 6. 2019) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019 (Ú. v. EÚ L 186, 11. 7. 2019)“. Zároveň sa aktualizujú názvy ostatných smerníc.

*Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
december 2021*